

OKRESNÁ PROKURATÚRA TRENČÍN
Bernoláková 2, 912 50 Trenčín 1

Obec Mikušovce
Mikušovce 22
018 57 Mikušovce

Váš list číslo/zo dňa

Naše číslo
Pd 34/26/3309-7

Vybavuje
Mgr. Peter Mikuš

Trenčín
27.03.2026

Vec

Upozornenie prokurátora - k rukám starostky obce

Prokurátor Okresnej prokuratúry Trenčín podľa § 28 odsek 1 zákona číslo 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) podáva

u p o z o r n e n i e p r o k u r á t o r a

na dôsledné dodržiavanie § 9 odsek 2 písmeno e) zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o majetku obcí) a § 11 odsek 4 písmeno a) , § 13 odsek 4 písm. e) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o obecnom zriadení), k porušeniu ktorých došlo postupom starostky Obce Mikušovce, ktorá dňa 23.06.2021 objednala v mene obce prostredníctvom spoločnosti Budostav s.r.o. maľovanie nájomných bytoviek čísla 170 a 171 v celkovej sume s DPH 7104, -Eur, a to bez predchádzajúceho schválenia zámeru realizácie tohto maľovania ako aj vyčlenenia finančných prostriedkov na realizáciu, teda príslušného rozpočtového opatrenia v rámci Obecného zastupiteľstva v Mikušovciach, kedy v tom čase na základe platných Zásad hospodárenia obce mohla takto samostatne konať len do výšky objednaných služieb 5000,-Eur, čo starostka v danom prípade nerešpektovala, kedy uvedené v podstate „vyriešila“ vystavením dvoch faktúr na každú bytovku samostatne vo výške 3120, -Eur a 3984, -Eur.

O d ô v o d n e n i e

Podľa § 3 odsek 2 zákona o prokuratúre, prokuratúra je v rozsahu svojej pôsobnosti povinná vo verejnom záujme vykonať opatrenia na predchádzanie porušeniu zákonnosti, na zistenie a odstránenie porušenia zákonnosti, na obnovu

porušených práv a vyvodenie zodpovednosti za ich porušenie. Pri výkone svojej pôsobnosti je prokuratúra povinná využívať zákonné prostriedky tak, aby sa bez akýchkoľvek vplyvov zabezpečila dôsledná, účinná a rýchla ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb a štátu.

Na základe podaného podnetu fyzickej osoby bolo v predmetnom prípade zistené, že starostka si objednala a následne z rozpočtových prostriedkov obce uhradila v roku 2021 prostriedky v celkovej výške 7140, -Eur prostredníctvom dvoch vystavených faktúr – faktúra číslo VF2021092 vo výške 3120,-Eur (splatná do 11.08.2021) a tiež faktúra číslo VF2021093 vo výške 3984,-Eur (splatná do 14.08.2021).

Uvedené rozpočtové opatrenie v hodnote 7140,- Eur si pritom nechala starostka v obecnom zastupiteľstve schváliť až dňa 03.02.2022 v rámci uznesenia číslo 4/2021, teda cca po polroku od uhradenia finančných prostriedkov za vykonané maliarske práce. Z uvedeného bolo zrejmé, že uvedená realizácia maliarskych prác sa dala, resp. mohlo jej vyplatenie realizovať jednou vystavenou faktúrou, teda o uvedenom bolo potrebné dať hlasovať v rámci obecného zastupiteľstva pred vykonaním objednaných prác.

Uvedené pochybenie skonštatoval i hlavný kontrolór obce v rámci záverov z kontroly vyhotovených dňa 24.02.2026 pod číslom 7/2026, a to nasledovne:

„ V zmysle Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom obce Článok VIII, ods. 7 písm. c) mala starostka kompetenciu rozhodnúť o nákupe tovaru a služieb, ktorého rozpočet je do výšky 5 000 eur. Z pohľadu hlavného kontrolóra mali byť maliarske práce, nakoľko ich vykonala tá istá firma v časovej postupnosti hneď za sebou vyúčtované jednou faktúrou za oba bytové domy.

V zákone č.369/1990 Zb. v § 11, ods. 4, písm. a) je uvedené, že Obecné zastupiteľstvo rozhoduje o základných otázkach života obce, najmä je mu vyhradené určovať zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce a s majetkom štátu, ktorý užíva, schvaľovať najdôležitejšie úkony týkajúce sa tohto majetku a kontrolovať hospodárenie s ním.

Konštatujem, že v uvedenom prípade nebolo prijaté uznesenie OZ o schválení predmetného maľovania bytových domov č. 170 a č.171 v obci Mikušovce, boli porušené zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce. Taktiež nebolo prijaté uznesenie o navýšení fin. prostriedkov v rozpočte obce / rozpočtové opatrenie / , čím taktiež došlo k porušeniu zákona č.357/2015 Z.z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy zo strany štatutára, ktorý nemal kompetenciu vykonať procesné úkony súvisiace s maľovaním bytových domov v obci Mikušovce bez predošlého schválenia obecného zastupiteľstva.

Až po zrealizovaní maľovania bytových domov č. 170 a č. 171 v Mikušovciach a uhradení príslušných faktúr za danú službu bolo prijaté schvaľovacie uznesenie o rozpočtovom opatrení č.4/2021, kde z kódu zdroja 41 0610 nájomné byty boli obecným zastupiteľstvom schválené fin. prostriedky na maľovanie bytových domov č.170 a č. 171.

Zákon č.357/2015 Z.z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov upravuje základné pravidlá, ciele a spôsob vykonávania finančnej kontroly na dodržiavanie hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti a účelnosti pri hospodárení s verejnými prostriedkami a pri iných činnostiach orgánu verejnej správy.

V § 2 sa stanovuje, že finančnou kontrolou sa rozumie súhrn činností, ktorými sa v súlade s týmto zákonom a osobitnými predpismi overuje splnenie podmienok na poskytnutie verejných prostriedkov, dodržiavanie osobitných predpisov, dodržiavanie hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti a účelnosti pri hospodárení s verejnými prostriedkami a overenia, či pre účely finančného riadenia je dostupnosť, správnosť a úplnosť informácií o vykonávaných finančných operáciách a o hospodárení s verejnými prostriedkami.

Starostke obce odporúčam do budúcnosti informovať poslancov OZ o všetkých pripravovaných aktivitách, analyzovať potrebu prijatia schvaľovacích uznesení skôr, ako dôjde k ich priamym obstarávaniam, tak, aby bol zachovaný správny procesný postup obstarávania majetku obce. Taktiež dôsledne pripravovať obsah predkladaných uznesení s poukazom na ust. § 11, ods.4 písm. a) Zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a dodržiavať Zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce.

Taktiež odporúčam v zmysle nápravných opatrení dodržiavať zákon č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v z.n.p. najmä v časti zmien rozpočtu obce, dodržiavať zákonnú povinnosť rozpočtu a všetkých zákonných požiadaviek súvisiacich s rozpočtovým hospodárením obce, ako aj dbať na správne stanovenie výsledku rozpočtového hospodárenia a správnu úpravu stanoveného výsledku rozpočtového hospodárenia.“

Podľa § 13 odsek 1 prvá veta zákona o obecnom zriadení predstaviteľom obce a najvyšším výkonným orgánom obce je starosta.

Podľa § 13 odsek 4 písm. e) zákona o obecnom zriadení starosta rozhoduje vo všetkých veciach správy obce, ktoré nie sú zákonom alebo štatútom obce vyhradené obecnému zastupiteľstvu.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 138/1991 Zb. zásady hospodárenia s majetkom obce, ktoré určí obecné zastupiteľstvo, upravujú najmä

- a) práva a povinnosti organizácií, ktoré obec zriadila, pri správe majetku obce,
- b) podmienky odňatia majetku organizáciám, ktoré obec zriadila,
- c) postup prenechávania majetku do užívania,
- d) nakladanie s cennými papiermi,
- e) ktoré úkony organizácií podliehajú schváleniu orgánmi obce,
- f) spôsoby výkonu práv vyplývajúcich z vlastníctva cenných papierov a majetkových podielov na právnických osobách založených obcou alebo v ktorých má obec postavenie ovládajúcej osoby alebo rozhodujúci vplyv s dôrazom na transparentnosť a efektívnosť nakladania s majetkom,
- g) kritériá na určenie majetku obce za prebytočný alebo neupotrebitelný,

h) podmienky, za ktorých bude možné znížiť kúpnu cenu oproti všeobecnej hodnote majetku pri prevodoch majetku obce z dôvodu hodného osobitného zreteľa a podmienky pre zníženie nájomného pri nájmoch majetku obce z dôvodu hodného osobitného zreteľa,

i) dôvody hodné osobitného zreteľa, najmä prevody a nájmy nehnuteľností s malou výmerou a nízkou hodnotou alebo podporujúce všeobecne akceptovateľný verejnoprospešný účel,

j) právomoci a úlohy orgánov obce pri nakladaní s majetkom obce; tým nie je dotknutá právomoc obecného zastupiteľstva podľa odseku 2.

Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 138/1991 Zb. **obecné zastupiteľstvo schvaľuje**

a) spôsob prevodu vlastníctva nehnuteľného majetku obce; to neplatí, ak je obec povinná previesť nehnuteľný majetok podľa osobitného predpisu,

b) podmienky obchodnej verejnej súťaže, ak sa má prevod vlastníctva nehnuteľného majetku obce realizovať na základe obchodnej verejnej súťaže; podmienky obchodnej verejnej súťaže musia zabezpečiť požiadavky na transparentnú a nediskriminačnú súťaž a nesmú brániť vytvoreniu čestného súťažného prostredia,

c) prevody vlastníctva nehnuteľného majetku obce, ak sa realizujú priamym predajom alebo obchodnou verejnou súťažou, ak v podmienkach tejto súťaže nebola určená požadovaná cena nehnuteľného majetku obce,

d) prevody vlastníctva hnutel'ného majetku obce nad hodnotu určenú obecným zastupiteľstvom,

e) nakladanie s majetkovými právami nad hodnotu určenú v zásadách hospodárenia,

f) vklady majetku obce do majetku zakladaných alebo existujúcich obchodných spoločností,

g) koncesné zmluvy na uskutočnenie stavebných prác alebo koncesné zmluvy na poskytnutie služby uzatvorené podľa osobitného predpisu (ďalej len "koncesná zmluva"), a to trojpäťtinovou väčšinou všetkých poslancov,

h) zámer realizovať zlepšenie energetickej efektívnosti budovy alebo zariadenia vo vlastníctve obce prostredníctvom energetickej služby s garantovanou úsporou energie poskytovanej na základe zmluvy o energetickej efektívnosti pre verejný sektor.

Podľa § 4 odsek 3 písmeno a) zákona o obecnom zriadení obec pri výkone samosprávy najmä vykonáva úkony súvisiace s riadnym hospodárením s hnutel'ným a nehnuteľným majetkom obce a s majetkom vo vlastníctve štátu prenechaným obci do užívania.

Podmienky nadobúdania a režim nakladania s majetkom obce upravuje aj zákon o majetku obcí. V zmysle ustanovenia § 7 tohto zákona je obec povinná prostredníctvom svojich orgánov a organizácií hospodáriť s majetkom obce v prospech rozvoja obce, jej obyvateľov a ochrany tvorby životného prostredia, pričom orgány obce a organizácie sú povinné majetok obce zveľaďovať, chrániť a zhodnocovať. Hospodárenie s majetkom obce, vrátane finančných prostriedkov, je originálnou kompetenciou obce ako verejnoprávnej korporácie združujúcej jej obyvateľov. Pri nakladaní so svojím majetkom má obec po formálnej stránke postavenie subjektu súkromného práva, avšak zákon určuje obci niektoré obmedzenia alebo až zákazy pri nakladaní s majetkom, ktoré nie sú typické pre

majetkové hospodárenie iných súkromnoprávných subjektov. Už len samotná existencia zákonov o obecnom zriadení a o majetku obcí je dôkazom toho, že zákonodarca zamýšľal regulovať hospodárenie, a teda aj nakladanie s majetkom obce spôsobom odlišným v porovnaní s inými subjektmi súkromného práva. Zákony upravujúce nakladanie s majetkom obce majú charakter zákazov a obmedzení obce v jej voľnosti pri rozhodovaní o hospodárení s jej majetkom, dôkazom čoho sú príslušné ustanovenia zákona o obecnom zriadení, ako aj zákona o majetku obcí. **Ak je rozhodovanie o nakladaní s majetkom obce rozdelené medzi orgány samosprávy obce, t. j. medzi starostu a obecné zastupiteľstvo, pre platnosť právneho úkonu obce sa vyžaduje súlad medzi vôľou obce, ktorú vytvára obecné zastupiteľstvo a vyjadruje vo svojom uznesení a prejavom vôle obce navonok starostom ako jej štatutárnym orgánom (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Obdo 44/2018 z 28.03.2019).**

Základným predpisom, ktorý ustanovil zákonné podmienky nakladania a hospodárenia s majetkom obce je zákon č. 138/1991 Zb. Pojem majetok predstavuje materiálny obsah pojmu vlastnícke právo a súvisí s konkrétnym subjektom, ktorý sa nazýva vlastník. Majetok obce tvoria nehnuteľné veci (napr. pozemky, stavby spojené so zemou pevným základom) a hnutel'né veci (napr. motorové vozidlo) vrátane finančných prostriedkov, ako aj pohľadávky (t. j. nároky obce na peňažné alebo vecné plnenie zo strany jej dlžníka) a iné majetkové práva (napr. záložné právo k cudziemu majetku, zádržné právo, práva zodpovedajúce vecným bremenám), ktoré sú vo vlastníctve obce podľa tohto zákona alebo ktoré nadobudne obec do vlastníctva prechodom z majetku Slovenskej republiky na základe tohto zákona, osobitného predpisu príp. aj vlastnou činnosťou.

Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 138/1991 Zb. majetok obce tvoria nehnuteľné veci a hnutel'né veci vrátane finančných prostriedkov, ako aj pohľadávky a iné majetkové práva, ktoré sú vo vlastníctve obce podľa tohto zákona alebo ktoré nadobudne obec do vlastníctva prechodom z majetku Slovenskej republiky na základe tohto zákona alebo osobitného predpisu, alebo vlastnou činnosťou.

Podľa § 11 odsek 4 písmeno a) zákona o obecnom zriadení obecné zastupiteľstvo rozhoduje o základných otázkach života obce, najmä je mu vyhradené určovať zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce a s majetkom štátu, ktorý užíva, schvaľovať najdôležitejšie úkony týkajúce sa tohto majetku a kontrolovať hospodárenie s ním.

Na výhradnú právomoc obecného zastupiteľstva schvaľovať zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce a majetkom štátu, ktorý obec užíva, nadväzuje súvisiaca výhradná právomoc obecného zastupiteľstva schvaľovať **najdôležitejšie úkony týkajúce sa tohto majetku**. Vymedzenie najdôležitejších úkonov týkajúcich sa majetku obce zákon o obecnom zriadení ponecháva na osobitný zákon o majetku obcí, štatút obce a následnú konkretizáciu v zásadách hospodárenia a nakladania s majetkom obce. **Ak zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce nakladanie s určitým druhom majetku obce nepredpokladajú (alebo obec nemá zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce vôbec prijaté), je daná povinnosť aplikovať generálnu klauzulu zakotvenú v § 11 ods. 4 písm. a) zákona o obecnom zriadení, podľa ktorého je obecnému zastupiteľstvu vyhradené schvaľovať najdôležitejšie**

úkony týkajúce sa majetku obce, ku ktorým jednoznačne patria aj vykonané maliarske práce v celkovej výške 7140, -Eur. Čo sa rozumie "najdôležitejšími úkonmi týkajúcimi sa obecného majetku" je nutné vyhodnotiť vždy podľa podmienok konkrétnej obce. Súdna rozhodovacia prax v prípadoch výslovne neupravených v zásadách hospodárenia a nakladania s majetkom obce ohľadom nakladania s obecným majetkom vychádza z prioritného charakteru kompetencie obecného zastupiteľstva oproti kompetencii starostu obce. V prípade pochybností sa kompetencia vykladá v "prospech" kompetencie obecného zastupiteľstva.

V ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 138/1991 Zb. sú taxatívne vymedzené úkony, ktoré schvaľuje, resp. ktoré podliehajú rozhodovacej právomoci obecného zastupiteľstva.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že oprávnenie rozhodovať o nakladaní s majetkom obce je zverené orgánom obce – obecnému zastupiteľstvu a starostovi obce, ktoré sú si navzájom rovnocenné. Oba orgány obce majú principiálne odlišný charakter, pretože starosta obce je permanentne fungujúci orgán a obecné zastupiteľstvo je koncepčný orgán realizujúci svoju pôsobnosť na zasadnutiach konajúcich sa periodicky podľa potreby, najmenej však raz za tri mesiace (§ 12 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb.). Všeobecnou kompetenčnou normou pre oblasť nakladania s majetkom obce a s majetkom štátu je § 11 ods. 4 písm. a) zákona č. 369/1990 Zb. z ktorého vyplýva, že **obecné zastupiteľstvo** „rozhoduje o základných otázkach života obce“ a „schvaľuje najdôležitejšie úkony týkajúce sa tohto majetku“, teda sa nejedná o schvaľovanie akýchkoľvek úkonov, ale len úkonov najdôležitejších.

Schváleniu obecným zastupiteľstvom podliehajú vždy nakladania s majetkovými právami v určenej hodnote. Majetkovoprávne úkony, o ktorých rozhoduje obecné zastupiteľstvo, a ktoré by urobil len starosta bez predchádzajúceho platného rozhodnutia obecného zastupiteľstva, by nezaväzovali obec, pretože by tu chýbal prejav vôle obce. Starosta obce tak nemôže urobiť bez prejavu vôle obce majetkovoprávny úkon, ku ktorému sa vyžaduje predchádzajúce rozhodnutie obecného zastupiteľstva a zaviazat' ním obec, pretože takýto právny úkon by ani nevyvolal právne účinky. Schválenie právneho úkonu zo strany príslušného orgánu obce (mestskej časti) predstavuje tak podmienku platnosti právneho úkonu obce (mestskej časti) (viď Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 115/2018).

Z predloženého obecného spisu vyplýva, že Obecné zastupiteľstvo Obce Mikušovce neschválilo vopred objednávku maliarskych prác na obecné nájomné bytovky ani rozpočtové opatrenie na vyčlenenie finančných prostriedkov v rozpočte obce na realizáciu predmetného maľovania.

Zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce predstavujú jeden zo základných a kľúčových interných predpisov, ktorý je povinná vydať každá obec. Nosným princípom pri stanovení pravidiel hospodárenia a nakladania s majetkom obce je zásada výslovne vyjadrená v prvej vete § 7 ods. 2 zákona o majetku obcí: *"Orgány obce a organizácie sú povinné majetok obce zveľaďovať, chrániť a zhodnocovať."* Platnosť najdôležitejších majetkovoprávných úkonov obce, medzi ktoré nepochybne patrí aj realizácia maliarskych prác na obecnom majetku

v hodnote 7140,-Eur, je podmienená ich výhradným schválením obecným zastupiteľstvom. Neupravenie určitých otázok v zásadách hospodárenia a nakladania s majetkom obce, resp. ich neprijatie vôbec, nemôže zbaviť obecné zastupiteľstvo rozhodovania o najdôležitejších úkonoch týkajúcich sa nakladania s majetkom obce (rešpektujúc generálnu klauzulu).

Do pozornosti dávam v tejto súvislosti rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Odo 21/2002 (publikovaný v ZSP č. 77/2004), v ktorom sa uvádza, že *majetkovoprávne úkony, o ktorých prislúcha rozhodovať obecnému zastupiteľstvu, sú pre obec záväzné len v prípade predchádzajúceho kladného rozhodnutia tohto zastupiteľstva. Bez takéhoto rozhodnutia starosta obce nemôže v uvedených prípadoch urobiť platný právny úkon za obec.*

Obecné zastupiteľstvo nevytvorilo vopred jednoznačný a konkrétny prejav vôle obce smerujúci k realizácii maliarskych prác a zároveň nebolo vopred schválené zo strany zastupiteľstva obce ani rozpočtové krytie predmetnej objednanej služby. Tento postup je v rozpore s požiadavkami zákona o majetku obcí a zákona o obecnom zriadení, ktoré kladú dôraz na kolektívne rozhodovanie o zásadných majetkových otázkach a na transparentné nakladanie s verejnými prostriedkami.

Dodatočné schválenie rozpočtového opatrenia po realizácii predmetných maliarskych prác síce reflektovalo vzniknutý skutkový stav, avšak nemení nič na skutočnosti, že zákonom predpokladaný rozhodovací proces, t.j. jeho procedúra nebola dodržaná v jeho časovej a vecnej nadväznosti. Takýto postup oslabuje kontrolnú funkciu obecného zastupiteľstva a znižuje mieru predvídateľnosti a transparentnosti pri hospodárení s majetkom obce.

Konaním starostky obce Mikušovce tak došlo k porušeniu § 9 ods. 2 písm. e) zákona o majetku obcí a § 11 ods. 4 zákona o obecnom zriadení, keď starostka obce ako štatutárny orgán obce konala *ultra vires*, teda mimo rozsahu zákonom zverenej pôsobnosti, a bez zákonného mandátu obecného zastupiteľstva rozhodla o nakladaní s majetkom obce v značnom finančnom objeme.

Ak prokurátor zistí porušenie zákona, je oprávnený použiť zákonný prostriedok – upozornenie prokurátora, ktorý je jedným z dozorových prostriedkov, ktorým disponuje prokurátor a ktorým sa preskúmava postup orgánu verejnej správy pri vydávaní správnych aktov alebo jeho nečinnosť na základe ustanovenia § 28 odsek 1 zákona o prokuratúre.

Na vyššie uvedené porušenie právnych noriem Vás

u p o z o r ň u j e m

a podľa § 28 odsek 2 písmeno g) zákona o prokuratúre

n a v r h u j e m

1. v budúcnosti uzatvárať v mene obce zmluvy týkajúce sa nakladania s majetkovými právami nad hodnotu určenú v zásadách hospodárenia a nakladania s majetkom obce výlučne po ich predchádzajúcom schválení Obecným zastupiteľstvom Obce Mikušovce,
2. s uvedeným upozornením prokurátora oboznámiť na najbližšom zastupiteľstve aj kolektívny orgán – Obecné zastupiteľstvo Obce Mikušovce a vziať ho zastupiteľstvom na vedomie prijatým uznesením, o čom ma taktiež upovedomte,
3. v budúcnosti postupovať v súlade so zákonom o majetku obcí a schválenými Zásadami hospodárenia a nakladania s majetkom obce Mikušovce.

V zmysle § 29 odsek 3 zákona o prokuratúre je Obec Mikušovce povinná vybaviť upozornenie prokurátora bez zbytočného odkladu, najneskôr do 30 dní od jeho doručenia. V rovnakej lehote ste taktiež povinní informovať ma o prijatých opatreniach s poukazom na § 29 odsek 4 zákona o prokuratúre.

Mgr. Peter Mikuš
prokurátor